

Tanda-Muzinga / Fransa – 2260/10 - 10.07.2014 tarihli karar [V. Bölüm]

Olaylar ve Olgular – Kongo vatandaşı başvurana 2000 yılında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR Kamerun) direktifi uyarınca mülteci statüsü verilmiştir. Mültecilik belgesine göre yanında çocukları Vanessa ve Michelle ve yine böyle bir belgesi olan karısı bulunmaktaydı. Çiftin 2004 yılında Yaounde’da (Kamerun) doğan, Benjamin adında üçüncü bir çocuğu olmuştur. Ancak başvuran oğlu doğduğunda Kamerun’da bulunmamaktaydı. Zira Fransa’da sığınma talebinde bulunmak amacıyla Kamerun’dan ayrılmış ve Fransa’da 2007 yılında mülteci statüsü almıştı. Daha sonra aile birleşimi amacıyla karısı ve üç çocuğu için uzun süreli vize başvurusunda bulunmuştur. Üç ay önce Kamerun’daki Fransa Konsolosluğuna yaptığı başvurusundan bu yana hiçbir haber alamadığı için, 2008 yılının Mayıs ayında yasal işlemlere başlamıştır. Ancak aynı yılın Ağustos ayındaki bir duruşmada, Benjamin ve Michelle’in doğum belgelerinin ihtilaf konusu olduğunu öğrenmiştir. Hükümet, bir başka başvuru kapsamında, başvuranın ailesini terk etmiş olduğunu iddia etmiştir. Başvuranın *Danıştay’a* yaptığı temyiz başvurusu hakkındaki duruşmada, tetkik hâkimi yazılı olarak bulunmayan kapanış konuşmasında başvuranın çocuklarının medeni durumlarını gösteren belgelerin düzeltilmesi için Kamerun’da adli başvuruda bulunması gerektiğini ileri sürmüştür. Başvuranın karısının düzeltme yapılması için karşılaştığı güçlüklerden sonra, Konsolosluk yine vize vermeyi reddetmiştir. 2010 yılında gerçekleştirilen ek kontroller, Benjamin’in doğum belgesinin gerçek olduğunu, ancak Michelle için çıkarılan – iki kez kontrol edilen – doğum belgesinin gerçekliğinin şüpheli olmasının, konsolosluk yetkililerini ailenin tamamına vize verilmesini reddetmeye devam etmeye sevk ettiğini tespit etmiştir. Mahkemenin Hükümete başvuruyu tebliğ etmesinin ardından, ihtiyati tedbir yargıcı, hiçbir neden gösterilmemiş olması gerekçesiyle, örtülü ret kararının yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir. UNHCR Kamerun’un avukatı, 2010 yılının Kasım ayında başvurana ve Fransız yetkililere Yaounde Asliye Hukuk Mahkemesinin Michelle’in doğum belgesini yeniden çıkararak 03 Haziran 2010 tarihli kararının özgün nüshasını göndermiştir. Hükümet, Ocak 2011 tarihli bir yazıda, Mahkemeye, Fransız konsolosluk yetkililerinin 2010 yılının Aralık ayında başvuranın karısı ve çocukları tarafından talep edilen uzun süreli vizeleri vermiş olduğunu bildirmiştir.

Hukuki Değerlendirme – Madde 8

(a) *Kabul edilebilirlik hakkında* – Başvuranın ailesi vizeler verildikten sonra başvurana katılabiliştir. Ancak bu, başvuranın aile birleşimi talebinin ardından üç buçuk yıl sürmüştür. Yerel makamlar, ne yerel yargılamalarda ne de Mahkeme önünde, bu süre zarfında başvuranın Sözleşme haklarının ihlal edildiğini açık bir biçimde kabul etmemiştir. Ayrıca vize verilmesi kararını, Mahkeme içtihatları doğrultusunda herhangi bir tazminat izlememiştir. Dolayısıyla, başvuran halen Sözleşme’nin 34. maddesi anlamında “mağdur” olduğunu iddia edebilirdi.

Ailenin yeniden birleşmesi nedeniyle, başvuranın hakkında şikâyetle bulunduğu maddi gerçekler devam etmemekteydi. Geriye kalan, vizelerin verilmesinin ardından aile hayatı sürdürebilmenin, başvuranın, hakkında şikâyetle bulunduğu durumun olası sonuçlarını ortadan kaldırmaya yeterli olup olmadığının belirlenmesiydi. Fransız makamlar, ailenin yeniden birleşmesine olanak veren vizeleri, ancak aile birleşimi başvurusunun ardından üç buçuk yıl geçtikten ve altı yıllık ayrılıktan sonra vermişlerdir. Bu süre zarfında başvuran, Kamerun'dan ayrılmasının ardından uzun süreli ayrılık nedeniyle de çile çeken ailenin yeniden birleşmesi önündeki engelleri aşmak amacıyla, Benjamin ve Michelle'le olan ebeveyn-çocuk ilişkisinin tespit edilmesine yönelik gerekli tüm yasal adımları atmıştır. Mahkeme, başvuran açısından belirsizliğin ve ayrılığın ciddi sonuçlarının uzun bir süre devam etmiş olduğunu göz önünde bulundurarak, olası bir Sözleşme ihlalinin etkilerinin, Mahkemenin meselenin Sözleşme'nin 37 § 1 (b) anlamında çözüme kavuşturulmuş olduğuna karar vermesi için yeterince tazmin edilmemiş olduğunu değerlendirmiştir. İlâveten, somut davada başvuranın çocukları küçüktür ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden kaçmalarının ardından altı yılı aşkın bir süre başvurandan ayrı kalmışlardır. Bu da kaçınılmaz olarak, ciddi sonuçlara yol açmış ve sonraki birleşimleri bu sonuçları gidermeye yetmemiştir. Hükümetin davanın kayıttan düşürülmesi talebi de bu nedenle reddedilmiştir.

(b) *Esas hakkında* – Yerel makamlar, medeni durum belgelerinin gerçekliğini incelemeleri gerektiğinde, bazı durumlarda göçmenlerden bazılarının menşe ülkelerindeki nüfus müdürlüğü makamları tarafında görülen eksikliklerden ve bununla bağlantılı sahtecilik riskinden doğan güçlükler nedeniyle, hassas bir görevle karşı karşıya kalmışlardır. Kural olarak, yerel makamlar, gerçekleri, topladıkları veya kendilerine ibraz edilen delillere dayanarak tespit etme konusunda en iyi konumda bulunmaktaydılar ve bu nedenle bu hususta kendilerine belli bir takdir payı tanınması gerekmektedir. Bununla birlikte, başvurana mülteci statüsü verilmesi kararı ve sonrasında aile birleşimi ilkesinin tanınması nedeniyle, vize başvurularının ivedilikle, dikkatle ve belli bir özenle incelenmesi büyük öneme sahipti. Davanın kendine özgü koşullarında davalı Devletin, başvuranın talebini yanıtlamak için, başvuranın aile hayatını parçalayan ve rahatsız eden ve başvurana mülteci statüsü verilmesine yol açan olayları dikkate alan bir usul oluşturma yükümlülüğü bulunmaktaydı. Mahkeme bu nedenle incelemesini söz konusu usul üzerinde yoğunlaştırmaya ve bunu Sözleşme'nin 8. maddesinden doğan "usuli gereklilikler" açısından yapmaya karar vermiştir.

Mahkeme ilk olarak, başvuranın aile hayatının, yalnızca, gerçek bir zulüm korkusundan ötürü kaçması nedeniyle kesintiye uğradığını belirtmiştir. Dolayısıyla ve ilgili Bakanlığın ihtiyati tedbir yargılamaları ile esas hakkında yürütülen yargılamalar esnasında devamlı olarak iddia ettiğinin aksine, başvuranın ailesinin ayrılmasından sorumlu tutulması mümkün değildi. Karısının ve birleşme talebi esnasında üç,

altı ve on üç yaşlarında olup, kendileri de üçüncü bir ülkede mülteci durumundaki çocuklarının gelmesi, bu nedenle, aile hayatının kaldığı yerden devam etmesinin tek yoluydu.

Yerel makamların; başvuranın zayıf durumunu ve bilhassa zorlu kişisel hikâyesini dikkate almaları, başvuranın davanın neticesi açısından önem arz eden iddialarına yakın ilgi göstermeleri, başvuranı ailenin birleşimine engel olan nedenler hakkında bilgilendirmeleri ve son olarak vize başvuruları ile ilgili hızlı bir karar vermeleri gerekmiştir. Yasanın gerektirdiği açıklama ve nedenlerin 2008 yılının Eylül ayına yani başvuranın ailenin bir araya getirilmesi için yaptığı başvurudan on beş ay sonrasında kadar sunulmamış olması nedeniyle, başvuran planları karşısındaki engellerin ne olduğunu tam olarak anlayamamıştır. Michelle'in doğum belgesinin yeniden çıkarılması için Kamerun mahkemelerine yapılan başvurudan haberdar olan yetkili makamlar, vize vermeyi ikinci kez reddettiklerinde, söz konusu başvurunun gidişatını incelemeyi uygun bulmamıştır. Yetkililer, 2010 yılında gerçekleştirilen yeni bir kontrolün ardından, sonunda başvuran ile Benjamin arasındaki yasal ebeveyn-çocuk ilişkisinin belirlendiğini, öte yandan buna başvuranın kızı Michelle olan ilişkisiyle aynı şekilde itiraz edildiğini tespit etmişlerdir. Başvuran davaya etkin bir biçimde katılma ve ebeveyn-çocuk ilişkisi ile ilgili olarak "diğer delil unsurlarını" ortaya koyma noktasında pek çok güçlüklerle karşılaşmıştır. Bununla birlikte, başvuran aile bağlarını sığınma talebinin başından itibaren beyan etmiş ve OFPRA, başvuranın aile birleşimi başvurusunun hemen ardından, gerçek olduğu kabul edilen belgeler üzerinde aile oluşumunu belgelemiştir. İlâveten, davalarının gerçek olduğuna kanaat getiren UNHCR, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden kaçmalarından yargılamaların sonuçlanmasına kadar başvurana ve daha sonra ailesine destek sağlamıştır. Kamerun Dışişleri Bakanlığı da başvuranın, üç çocuğu ile birlikte olduğunu bildiren karısının ve daha sonra Michelle'in seyahat evrakını onaylamıştır. Başvuran aynı zamanda ailesiyle devam eden irtibatına ilişkin başka deliller de sunmuştur. Söz konusu delil unsurları önemsiz değildi; başvuran mantiken, bu unsurların geçmiş aile hayatını belgeleyeceğini ve yerel makamların bu unsurlara yeterli ilgiyi göstereceğini bekleyebilirdi. Son olarak, yetkililerin başvuran ile çocukları arasındaki ebeveyn-çocuk ilişkisine itiraz etmeyi bırakması yaklaşık üç buçuk yıl almıştır. Başvuranın özel durumu ve doğrulama işleminde başvuran açısından neyin önemli olduğu göz önünde bulundurulacak olursa, bu süre aşırıydı.

Yukarıdaki etkenlerin tamamı, başvuranın üzücü ve görünüşe göre umutsuz durumunu göstermekteydi. Başvuranın dava boyunca karşı karşıya kaldığı çok sayıda engelin birleşimi ve sürüncemeli niteliği, daha önce kendisine mülteci statüsü verilmesine neden olan travmatik deneyimlerden geçen başvuranı ağır bir depresyon hali içerisinde bırakmıştır.

Tüm bu etkenler göz önünde bulundurulduğunda ve konuyla ilgili olarak Devlete bırakılan takdir payına karşın, yerel makamların başvuranın özel durumunu dikkate almamış olduğu ve karar verme

sürecinin, başvuranın Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında sahip olduğu aile hayatına saygı hakkının gözetilmesi için gerekli olan esneklik, ivedilik ve etkililik güvencelerini sunmamış olduğu açıktı. Dolayısıyla Devlet, başvuranın menfaatleri ile göç denetimindeki kendi menfaati arasında adil bir denge tutturamamıştır.

Sonuç: ihlal (oybirliğiyle).

Madde 41: Manevi zarar ile ilgili olarak 5.000 EUR.

(Bk. ayrıca 10 Temmuz 2014 tarihinde verilen kararlar: [SenigoLongue ve Diğerleri/ Fransa](#), 19113/09 ve [Mugenzi / Fransa](#), 52701/09).